

Prof. Dr Jari-Erik Nurmi

(źródło: <https://www.google.pl/search?q=jari+erik+nurmi+jari-erik-nurmi>)

Wspomnienie

Prof. Dr Jari-Erik Nurmi

(11.10.1956–9.10.2017)

Na początku roku akademickiego zmarł Prof. Dr Jari-Erik Nurmi, wybitny psycholog, charyzmatyczny naukowiec, życzliwy człowiek.

Jego przyjaciele porównali jego odejście do śmierci wielkiego drzewa, którego upadek pozostawia ogromną pustkę – ale pozostawia też długi ślad. Ten ślad tworzy jego twórczość naukowa imponująca pod względem jakości i wielości projektów, badań i opracowań. Pozostawił ogromną liczbę tekstów (268 prac), wypromował wielu doktorów psychologii. Był jednym z najczęściej cytowanych współczesnych psychologów zajmujących się rozwojem młodzieży i edukacją (ponad 18 000 cytoowań, indeks $h = 74$).

W początkowym okresie imponującej kariery naukowej był asystentem na Uniwersytecie w Turku (1980-1984) i na Uniwersytecie w Helsinkach (1984-1990), później uzyskał stopień doktora, następnie profesor na Uniwersytecie w Jyväskylä (od 1999), członek Fińskiej Akademii Nauk, *doctor honoris causa* Uniwersytetu w Örebro. Wieloletni członek rady redakcyjnej *Journal of Research on Adolescence* (JRA). Aktywny w międzynarodowych organizacjach, takich jak *International Society for Study on Behavioral Development* (ISSBD) (gdzie pełnił funkcję sekretarza) i *Society for Research on Adolescence* (SRA).

Profesor Jari-Erik Nurmi przez wiele lat współpracował z polskimi psychologami z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Kazimie-

rza Wielkiego w Bydgoszczy i Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Wspólna przygoda naukowa z Jarim (piszącej te słowa) rozpoczęła się podczas Summer School of ISSBD w Penn State w USA w 1991 roku. Na tej Letniej Szkole ISSBD spotkali się młodzi naukowcy z kilku krajów Europy i Stanów Zjednoczonych ze światowej sławy psychologami, którzy podzielili się swym doświadczeniem z młodymi kolegami. Współpraca naukowa nawiązana podczas Summer School of ISSBD rozwinęła się w ramach międzynarodowej grupy Euronet, która prowadziła badania nad adolescencją w kilkunastu krajach świata. Owocem tej współpracy była monografia *The adolescent experience: European and American adolescents in the 1990s* (ed. by Françoise D. Alsaker, August Flammer. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates) opublikowana w 1999 roku. Znalazł się w niej rozdział *Future-oriented interests*, który został przygotowany przez Jariego-Erika Nurmiego wraz z Aurorą Liiceanu i Hanną Liberską.

W okresie 1990–2002 spotykaliśmy się z Jarim podczas wielu konferencji naukowych organizowanych przez ISSBD i EARA, m.in. w Minneapolis, Bern, Krakowie, Sewilli, Bonn, Rennes, Jenie.

Po konferencji w Jenie Prof. Janusz Trempała wraz z Dr. Larsem-Erikiem Malmbergiem zaprosili Profesora J.E. Nurmiego do napisania *Wprowadzenia* do monografii *Adolescents' future-orientation: theory and research* (eds. Janusz Trempała, Lars-Erik Malmberg. Frankfurt am Main [u.a.]: Peter Lang Publishers), która ukazała się w 2002 roku. Znalazły się w niej rozdziały napisane przez psychologów z uniwersytetów we Włoszech, Turcji, Finlandii i Polsce, w tym rozdział przygotowany przez Hannę Liberską *Life perspectives of adolescents in the context of social and economic changes in Poland*. Janusz Trempała i Jari-Erik Nurmi prowadzili długotrwałą dyskusję nad zmienną czasu w psychologii, jej konstrukcją i możliwościami pomiaru, która przybliżyła się do rozstrzygnięcia w tej monografii.

W 2014 roku przyjąłem zaproszenie Profesora J.E. Nurmiego – kierującego wówczas Wydziałem Psychologii na Uniwersytecie w Jyväskylä (Finlandia). Zostałam wprowadzona wtedy w koncepcję projektu First Step Longitudinal Study. Efektem ówczesnej współpracy był artykuł *Predyktory (podmiotowe i sytuacyjne) efektywnej adaptacji szkolnej – ujęcie rozwojowe* (M. Farnicka, H. Liberska, J.E. Nurmi) opublikowany w „Psychologii Rozwojowej” w 2016 roku.

Następnie powstał plan wizyty studyjnej Profesora w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, którego nie udało się już zrealizować.

Z Prof. Dr. Jarim-Erikiem Nurmim, co wyznaję z dumą, a zarazem ze smutkiem, łączyły nas więzi współpracy naukowej i wieloletniej przyjaźni.

Hanna Liberska